

Čtenářská lekce

Ivona Březinová: Útěk Kryšpína N.

BŘEZINOVÁ, Ivona. *Útěk Kryšpína N.* Ilustroval Barbora KYŠKOVÁ. V Praze: Albatros, 2014. ISBN 978-80-00-03712-7.

Kniha se odehrává v několika časových rovinách. Během útěku hlavního hrdiny autorka a také detektiv odhalují příběh pokročilé šikany ve třídě.

Cíl lekce:

S úryvky z knihy i s celou knihou lze pracovat v rámci prevence šikany, ale také v případě, že jste již zaznamenali varovné signály nebo dokonce řešíte závažný případ šikany.

POSTUP LEKCE

Před četbou:

Rozdělte skupinu na dvě poloviny. Budou se zabývat situací ublížení z jiného úhlu pohledu.

Zaznamenají písemně formou volného psaní svou vlastní vzpomínku, popřípadě si ji jen sami pro sebe vybaví. (Metoda Volné psaní je popsána ve „Vzhůru na palubu“ na straně 16.)

Zadání:

a) Vybavte si situaci, kdy jste se necítili dobře, protože vám někdo (ze třídy) ublížil.

b) Vybavte si situaci, kdy jste se necítili dobře, protože jste někomu (ze třídy) ublížili.

Žáci ať se po 3-4 minutách psaní či 2 minutách přemýšlení sejdou v různorodých dvojicích, chvíli si o pocitech ubližujícího a ubližovaného povídají (případně si přečtou svá volná psaní).

Dobrovolníci sdílejí postřehy či volná psaní v celé skupině. Dospělí i spolužáci byste se měli zdržet případných komentářů.

Poznámka: Sdílení je možné jen v případě, že je ve skupině bezpečné prostředí, (při prevenci šikany).

Pokud není ve skupině dobrá atmosféra, každý ať se nad otázkami zamyslí jen sám pro sebe.

Četba úryvku:

„Blbí kluci!“ sykne vztekle, když si vzpomene, jak mu švihadlem svázali nohy a chtěli, aby předvedl, jak se ze sevření sám dostane.

„Tak se ukaž, kouzelníku!“ povykoval Srpen.

„Prý slyšíš, i jak roste tráva,“ syknul mu zblízka do obličeje Marián. „To je teda věc!“ hvízdal jakoby v obdivu. „Třeba teď uslyšíš, jak se trhá tenhle tenkej gymnastickej provázek. Co myslíš, Špindíro? Zvládneš to?“

„Vsadím se, že takovej zvuk jsi ještě v životě neslyšel,“ pochechtával se Denis. „Měl bys být vděčnej, že ti připravujeme tak nevšední zážitky.“

„Che! Nevšední zážitky!“ vyprskl Srpen smíchy. „Kam na tyhle hlody chodíš, vole?“

„Pst! Vychna! Hod’te mu přes nohy deku,“ přikázal Marián. „A ty ani muk, Špíno, jinak...“ zvedl výhrůžně pěst.

Vychovatelka nakoukla do pokoje a zběžně přelétla očima chlapeckou skupinku.

„Všechno v pořádku, pánové?“

„Jasně, paní vychovatelko,“ zazubil se Srpen.

„Dobře. Za půl hodiny je večere, tak ať pro vás nemusím chodit.“

„Slyšels, Špíno?“ odhodil Marián z Kryšpína deku. „Máš na to půl hod’ky. Pak chcípneš... Hlady!“ dodal s řehotem a ostatní se bujaře přidali. „Tak sebou hni! Dělej!“

Nejdřív se zařekl, že prostě bude jen sedět. Ani ho nehne, aby se hnul. Jenže jeho nečinnost kluky provokovala.

„Tak ono se mu nechce, Špindírovi,“ ušklíbl se Marián a vší silou dupl svázanému na nohu.

„Nechte toho, kluci,“ ozval se Kryšpín s potlačeným vzlyknutím. „Nic jsem vám neudělal.“

„No právě,“ namítl Marián nasupeně. „Zatím jsi nic neudělal. A my chceme představení. Ukaž, jak se velký mág dostává z pout!“

„Slyšels pána?“ naklonil se nad něj Srpen. „Tak mluv. Slyšels?“

„Jo.“

„Říká se ano, pane. Řekni to!“

„Ano... ppane,“ zašeptal Kryšpín a přemýšlel, kolik času ještě zbývá do večere, která ho vysvobodí.

„Nerozuměl jsem ti. Znovu! A nahlas!!“

In: Ivona Březinová: Útěk Kryšpína N. (str. 39 – 44). Vydal Albatros, 2014

Zadání po četbě této části:

- Kolik chlapců vystupuje v úryvku?
- Sepište anonymně na lístky otázky, které směřují ke knize a jejím hrdinům nebo otázky, které vás napadají vzhledem k tématu.

Doporučení: Lístky sesbírejte do krabice (sáčku, klobouku) a pak je sepište na flipchart (na tabuli). I vy můžete do klobouku hodit své otázky. Např.:

- Co byste udělali, kdybyste byli účastníky této situace v roli diváka?
- Co byste udělali, kdybyste byli v roli Kryšpína?

Na některé otázky budete znát odpovědi rovnou, na některé otázky odpovědi hledejte s celou skupinou, diskutujte o nich.

Pokračujte v četbě další části (hovoří detektiv):

„Milá paní, Kryšpín tu byl úplně sám. Chápete? To-tál-ně sám, jak by to trefně formuloval jeden z těch kluků, co jsem s nimi dneska v noci mluvil. Asi dospěl k rozhodnutí, že je vlastně fuk, jestli bude sám tady, v rekreační chatě plný spolužáků, nebo sám venku v lese. Prostě mu to asi vyšlo nastejno. Možná ten les bodoval o trochu víc. A ačkoliv se to na první pohled zdá nepochopitelné, možná se v něm dokonce cítí bezpečněji. A proto teď není tady, ale venku.“

Otázky po četbě:

Jaké řešení zvolil Kryšpín?

Připadá ti útěk jako vhodné řešení?

Diskuse – proč ano – proč ne:

1. Nejprve si každý napíše důvody pro útěk a proti útěku.
2. Sdílení důvodů ve dvojicích.
3. Diskuse ve čtveřicích s výměnou rolí – nejprve jedna dvojice obhájí útěk, druhá říká důvody proti, za pár minut obhájí dvojice opačné stanovisko.
4. Názorová osa – každý ať se postaví na místo, které vyjadřuje jeho vlastní názor – vyslechneme názory všech.

Závěr:

Pokud to považujete za vhodné, hovořte s dětmi o tom, co bylo dnes pro ně důležité a co si z dnešního klubového setkání pro sebe berou.

Má někdo zájem půjčit si knihu?

Nina Rutová
Regionální koordinátorka pro Kralupy nad Vltavou, Zlonice, Dubí, Litvínov a Teplice